

מדריך למשתתפי השתלמות בנושא חישוב מזונות קבוצת פרקטיקל בע"מ

להלן מדריך מפורט, כנספח למשתתפים, לחישוב רכיב המדור במזונות ילדים, לפי עקרון "העלות השולית" והאזהרה מפני "מדור כפול", כולל דוגמאות וחישובים ברזולוציה גבוהה.

מקורות עיקריים: עמ"ש (מרכז) 65692-11-19, וכן התייחסות של השופט נפתלי שילה בעניין הסיכון שבהכפלת מדור וניתוק התוצאה מהמציאות הכלכלית, כפי שמשתקף בפסקי דין עדכניים (כולל מסמך פסק הדין שפורסם באתר gov.il).

1) מה הבעיה: "מדור כפול" ולמה זו טעות מתמטית

במקרים רבים לאחר פרידה, לשני ההורים יש מדור נפרד. הטעות הנפוצה היא לחשב את "עלות המדור של הילדים" באמצעות חיבור מלא של שני שכרי הדירה או שני המדורים של שני ההורים (למשל: 6,000 ש"ח אצל האם + 6,000 ש"ח אצל האב = 12,000 ש"ח), ואז לייחס אחוז לילדים.

למה זו טעות:

1. היא מנפחת את צרכי הילדים באופן מלאכותי, כאילו הילדים "צורכים" שתי דירות מלאות.
2. היא יוצרת תוצאה לא ריאלית: בפועל, העלות השולית של מגורי הילדים אצל הורה אחד לא שווה לעלות דירה מלאה נוספת אצל ההורה השני.
3. היא עלולה לשבש את הערכת ההכנסה הפנויה של ההורים ואת המסקנה המשפטית, מה שזכה לביקורת שיפוטית בניסוחים חריפים.

2) השיטה הנכונה: קובעים "מדור ריאלי בסיסי" ואז מייחסים חלק ילדים

הצעד החשוב הוא להבין מה מחשבים: לא "שתי דירות", אלא את רכיב המדור שהילדים צורכים מתוך מדור ריאלי אחד, לפי עקרון העלות השולית שנדון בפסיקה המחוזית.

שלב 1: קביעת שכר דירה ריאלי בסיסי

קובעים שכר דירה ריאלי לבית שבו הילדים מתגוררים עיקרית (בדרך כלל הבית של ההורה המרכזי, אך לא תמיד).

דוגמה:

- שכ"ד ריאלי: 6,000 ש"ח

הדגשים לקביעה ריאלית:

- לא לבחור שכ"ד "מנופח" כדי להגדיל מדור.
- לא לבחור שכ"ד "מינימלי" שאינו משקף את המציאות ואת רמת החיים הקודמת.
- להשתמש בכל האפשר בראיות: חוזה שכירות, תשלומי משכנתא, או השוואות שכ"ד באזור.

שלב 2: ייחוס חלק הילדים מתוך המדור

הפרקטיקה הנפוצה היא ייחוס אחוז מהמדור לטובת הילדים (הנגזרת גם מהלכת ורד בהקשרים של עלות שולית פוחתת).

בטווחים מקובלים שמופיעים בפרקטיקה:

- ילד 1: 33%
- 2 ילדים: 40%
- 3 ילדים ומעלה: 50%

חשוב: אלו שיעורים מקובלים בפרקטיקה, אך תמיד יתכנו התאמות לפי נסיבות, גילאים, צרכים מיוחדים, רמת חיים ונתונים ספציפיים.

3 חישוב מלא בדוגמה מספרית

נתון:

- שב"ד ריאלי: 6,000 ש"ח
- מספר ילדים: 3
- אחוז ייחוס לילדים: 50%

חישוב:

1. מדור ילדים כולל: $6,000 \times 50\% = 3,000$ ש"ח
2. עלות מדור לילד: $3,000$ חלקי 3 = $1,000$ ש"ח לילד

איך משתמשים בזה בחישוב מזונות:

- מוסיפים לכל ילד $1,000$ ש"ח רכיב מדור בתוך תחשיב הצרכים (בנפרד מצרכים בסיסיים, חינוך, בריאות וכו').

4 עוד שתי סימולציות קצרות כדי "ליישר קו"

סימולציה א: ילד אחד

- שב"ד: $5,000$ ש"ח
- ילד אחד: 33% חישוב:
- מדור ילדים: $5,000 \times 33\% = 1,650$ ש"ח (בקירוב)
- זה רכיב המדור בתחשיב הצרכים.

סימולציה ב: שני ילדים

- שב"ד: $7,000$ ש"ח

- שני ילדים: 40% חישוב:

- מדור ילדים כולל: $7,000 \times 40\% = 2,800$ ש"ח

- עלות לילד: 1,400 ש"ח

5) איפה "המדור הכפול" מפיל תיקים: דוגמה מתמטית פשוטה

נניח שני הורים, לכל אחד שכ"ד 6,000 ש"ח, שני ילדים.

טעות: חיבור שני המדורים

- $6,000 + 6,000 = 12,000$

- ייחוס לילדים (40%): $12,000 \times 40\% = 4,800$ ש"ח "מדור ילדים" זה כמעט פי 2 מהתוצאה הריאלית ברוב המקרים.

נכון: מדור ריאלי אחד לצורכי הילדים

- קובעים מדור בסיס ריאלי (לדוגמה 6,000)

- $6,000 \times 40\% = 2,400$

זה מתיישב עם תפיסת העלות השולית ומונע ניפוח.

6) איך מתכוננים מראש בתיק: מה לאסוף, איך להציג, ואיך לנסח

מסמכים שכדאי להביא תמיד

1. חוזה שכירות עדכני או מסמכי משכנתא
2. קבלות תשלום שכ"ד או תדפיסי בנק המעידים על תשלום
3. חשבונות אחזקת מדור (ארנונה, ועד, חשמל, מים) אם מבקשים גם רכיב אחזקת מדור
4. טבלת חישוב מדור מסודרת שמראה: שכ"ד ריאלי, אחוז ילדים, תוצאה, חלוקה לילדים

תבנית טבלה קצרה (לנספח)

- שכ"ד ריאלי ____
- מספר ילדים ____
- אחוז ייחוס לילדים ____
- מדור ילדים כולל: שכ"ד \times אחוז = ____
- מדור לילד: מדור כולל חלקי מס' ילדים = ____

7) ניסוח נכון מול ניסוח לא נכון (דוגמאות קצרות)

ניסוח לא נכון

"מאחר שלשני הצדדים שכירות, יש לחשב את מדור הילדים לפי סכום השכירות של שני הצדדים".

למה לא:

- זה בדיוק "מדור כפול" שמנפח צרכים, ועלול להיחשב טעות חישובית.

ניסוח נכון

"מתבקש לקבוע את רכיב המדור לפי מדור ריאלי בסיסי, ולייחס ממנו את חלק הילדים בהתאם לשיעור המקובל למספר הילדים, באופן המשקף את העלות השולית של מגורי הילדים ומונע כפל מדור".

מקבע את העיקרון, ומכוון את בית המשפט למתודולוגיה.

חישוב רכיב המדור במזונות ילדים

כללי זהב לעורכי דין וליטיגטורים בדיני משפחה

כלל זהב 1: לא מחשבים מדור כפול

לעולם אין לחבר את שכר הדירה של שני ההורים לצורך חישוב מדור הילדים. מדובר בטעות מתמטית ומשפטית שמנפחת את צרכי הילדים ומנתקת את התוצאה מהמציאות הכלכלית.

כלל זהב 2: קובעים מדור ריאלי בסיסי אחד

הבסיס לחישוב הוא שכר דירה ריאלי וסביר, בדרך כלל של ההורה המרכזי, בהתאם לרמת החיים טרם הפירוד ולמצב בפועל. אין לבחור שכירות מנופחת ואין לבחור שכירות מינימלית שאינה משקפת את המציאות.

כלל זהב 3: מייחסים חלק ילדים לפי מספר הילדים

לאחר קביעת המדור הבסיסי, מייחסים ממנו את חלק הילדים בלבד:

- ילד אחד: כ-33%
- שני ילדים: כ-40%
- שלושה ילדים ומעלה: כ-50%

אלה שיעורים מקובלים בפרקטיקה, וניתנים להתאמה לפי נסיבות מיוחדות.

כלל זהב 4: מחשבים קודם מדור כולל, ואז לילד

הסדר הנכון:

1. שב"ד ריאלי \times אחוז ייחוס ילדים = מדור ילדים כולל

2. מדור ילדים כולל \div מספר הילדים = מדור לכל ילד

הסכום שמתקבל הוא רכיב המדור שמתווסף לתחשיב הצרכים של כל ילד.

כלל זהב 5: מדור הוא רכיב נפרד ולא "נספח"

מדור אינו חלק מהוצאות כלליות.

יש להציגו כרכיב עצמאי בתוך טבלת חישוב המזונות, לצד צרכים בסיסיים, חינוך ובריאות.

כלל זהב 6: מסמך מינימלי, חכם וממוקד

רצוי לצרף:

- חוזה שכירות או מסמכי משכנתא
- אסמכתאות תשלום
- טבלת חישוב ברורה

אין צורך בהצפת מסמכים מיותרת. העיקר הוא בהירות ושקיפות.

כלל זהב 7: ניסוח נכון מכון את בית המשפט

ניסוח נכון מדגיש:

- מדור ריאלי
- ייחוס חלק הילדים
- עקרון העלות השולית
- הימנעות מכפל מדור

כך מכונים את הערכאה למתודולוגיה הנכונה כבר מהשלב הראשון.

משפט סיכום: חישוב מדור נכון אינו מגדיל או מקטין מזונות באופן מלאכותי. הוא מייצר תוצאה משפטית הוגנת, מדויקת ומחוברת למציאות הכלכלית של הילדים וההורים.

בהצלחה!

מעודכן 2026